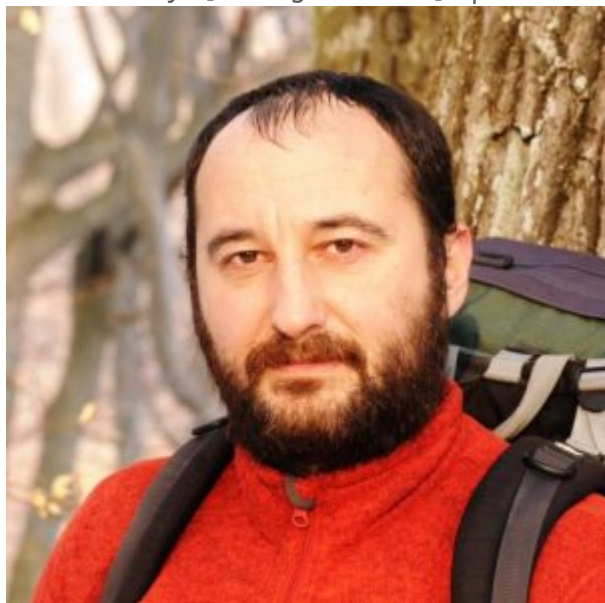

Virgil Iordache. Competiția globală va fi câștigată de lumea capitalistă

written by [Marginalia] | February 3, 2020

Nu există capitalism de tip occidental și capitalism de tip chinezesc. Capitalismul este un tip de societate evoluat numai în occident folosind ca resursă esențială capitalul simbolic creștin, singurul care permite stabilizarea unei distribuiri policentrice a puterii simultan cu acceptarea de către elite a normei slujirii cetățenilor. Civilizația occidentală nu poate exista în mod principial în forme monolitice organizate top-down, respinge în mod natural, prin valorile creștine, astfel de mutații. Specificul ei sunt formele supraetajate de instituții cu libertate reală la fiecare nivel și cu o formă pe care nu o controlează complet nici un fel de centru.

De ce este avantajos un astfel de sistem ? Pentru că permite o competiție limitată în interiorul lui și evoluția aferentă prin încercare și eroare datorată creativității persoanelor. Că e vorba de piețe, că e vorba de abordări științifice, sau că e vorba de state capitaliste, mecanismul evoluției este același: o competiție constructivă, conducând în mod secundar și la cooperare ca soluție strategică, atunci când ea e optimă pentru rezolvarea unor probleme specifice. Libertatea civică și politică este o valoare permanent prioritară, cooperarea instituționalizată este numai în funcție de situație. Aparentul pericol de dezagregare datorită "individualismului" nu există, pentru că unitatea e asigurată de valorile profunde creștine, informale, de dragostea de semenii ca normă asumată explicit sau implicit, prin naturalizare, de toți oamenii într-o astfel de civilizație. Individul e numai un construct civic și politic util, în spate se află persoanele creștine, datorită cărora omul nu poate fi în mod principial un simplu obiect în civilizația occidentală.

Brexitul nu este decât un semn al viabilității sistemului capitalist și va induce o potențare a productivității atât în UE, cât și în Marea Britanie într-un orizont de timp de 5-10 ani. În timp ce fragmentarea în centre de putere într-o țară ca Rusia sau China ar fi un dezastru pentru ele, o fragmentare optimă în civilizația occidentală ține de însăși buna ei funcționare, așa cum bunul mers al unei aeronave ține de controlul descentralizat, pe mai multe căi simultan, al echipamentelor cheie. Costurile acestei redundanțe sunt cu mult mai mici decât avantajele producției, rezistenței și rezilienței spațiului occidental în ansamblul lui. Dacă a existat vreo intenție de subminare a civilizației occidentale prin încurajarea Brexitului de către Rusia, nu ar fi decât o dovadă de neînțelegere elementară a specificului acesteia, de caracterul neideologic al structurilor evolute în civilizația europeană. Rusia nu va deveni un partener privilegiat al UE până nu va avea schimbări interne de fond.

Nu se pune problema cine va câștiga competiția globală: capitalismul occidental sau sistemul chinezesc. Sistemul chinezesc e performant economic numai datorită deschiderii principale a civilizației occidentale, fără nici o legătură cu trăsăturile structurale interne ale statului Chinez, ci în pofida acestora. Sistemul chinezesc nu poate acomoda nici o soluție creativă politică internă, nu poate experimenta instituțional la scara statului.

România ca stat periferic în lumea occidentală evoluează definitiv către atractorul de tip policentric al acestei civilizații. Depinde de deciziile personale ale fiecăruia să valorifice oportunitățile prin acțiune liberă și responsabilă și să respingă înțelept orice inițiative autoritariste din partea celor care pretind autoritate fără să servească cetățenii. Câinii politici post-comuniști, pot să latre, să cânte, să aibă nostalgii ceaușiste, ursul libertății își vede de treabă.